

Nume: _____

Data: _____

FIȘĂ DE LUCRU – EDUCAȚIE MEDIA

Fapte și opinii / De ce un chatbot nu poate fi un prieten adevărat?

Citește cu atenție textul.

Ai discutat vreodată cu un chatbot? Un chatbot este un program de calculator care poate răspunde la întrebări și poate purta conversații cu oamenii. Ei folosesc inteligența artificială pentru a înțelege ce scrii și pentru a formula răspunsuri.

Uneori, răspunsurile unui chatbot sunt atât de naturale, încât ai putea avea impresia că vorbești cu o persoană. Acest lucru se întâmplă deoarece chatbot-ul a fost antrenat folosind foarte multe texte scrise de oameni. El învață modele din miliarde de exemple și încearcă să răspundă într-un mod asemănător cu felul în care vorbim noi. În plus, pe măsură ce tu comunici cu el, chatbot-ul învață lucruri despre tine.

Totuși, chatbot-ul nu are creier și nici suflet. El nu poate fi fericit sau speriat. Când scrie „Îmi pare rău că ești trist”, el nu simte nimic - doar a ales acel răspuns deoarece a calculat că este unul potrivit pentru ce ai scris tu.

Psihologii spun că oamenii, mai ales copiii, pot ajunge uneori să creadă că un obiect sau un program are sentimente, chiar dacă nu este adevărat. E amuzant să îți imaginezi că păpușa ta iubește doar culoarea verde sau că mașinuța ta de jucărie s-a plictisit și trebuie să meargă într-o nouă aventură. Copiii vorbesc cu jucăriile lor și unii dintre ei au avut, când erau mici, prieteni imaginari. Asta este perfect în regulă. Pe de altă parte, un chatbot nu este un prieten real și nici nu ține la tine – e doar o tehnologie programată să mimeze răspunsuri asemănătoare cu cele pe care le-ar da o persoană reală. Un prieten adevărat poate râde împreună cu tine, poate observa dacă ești supărat fără să-i spui și poate avea grijă de tine.

Chatbotii pot fi folositori, bineînțeles. Ei pot explica o lecție, pot răspunde la întrebări, pot ajuta la scrierea unui text sau la găsirea unor idei. Totuși, atunci când ai o problemă importantă, când ești speriat, trist sau ai nevoie de ajutor, este bine să vorbești cu un adult în care ai încredere: un părinte, un profesor sau un alt membru al familiei.

Exercițiul 1. Ce ai aflat?

Scrie **trei informații noi** pe care le-ai descoperit din text.

1. _____
2. _____
3. _____

Exercițiul 2. Fapt sau opinie?

Citește enunțurile de mai jos. Scrie **F** în dreptul faptelor și **O** în dreptul opiniilor.

- ☐ Un chatbot poate răspunde la întrebări. _____
- ☐ Chatbot-ul este cel mai bun prieten pe care îl poate avea un copil. _____
- ☐ Un chatbot nu are sentimente. _____
- ☐ Mi se pare amuzant să discut cu un chatbot. _____
- ☐ Un adult poate oferi sprijin într-o situație dificilă. _____
- ☐ Toți copiii ar trebui să vorbească zilnic cu un chatbot. _____

Exercițiul 3. Transformă faptele în opinii

Exemplu

Fapt: Un chatbot poate răspunde la întrebări.

Opinie: Cred că este interesant să pun întrebări unui chatbot.

a)Fapt: Chatbot-ul poate explica o lecție.

Opinie: _____

b)Fapt: Un chatbot nu are emoții.

Opinie: _____

Exercițiul 4. Transformă opiniile în fapte

Transformă afirmațiile de mai jos în enunțuri care pot fi verificate.

a) Opinie: Chatbotii sunt extraordinari.

Fapt: _____

b) Opinie: Este mai bine să vorbești cu un chatbot decât cu oamenii.

Fapt: _____

Exercițiul 5. Bifează întrebările pe care ar trebui să ți le pui atunci când citești o informație despre inteligența artificială pe internet.

- ☐ Cine a publicat informația?
- ☐ Există dovezi care o susțin?
- ☐ Pot verifica informația și în alte surse?
- ☐ Îmi place această informație?
- ☐ Autorul prezintă un fapt sau o opinie?
- ☐ Sunt indicate sursele informațiilor?

Exercițiul 6. Gândește critic

Un coleg îți spune:

„Chatbot-ul este prietenul meu cel mai bun. El mă înțelege cel mai bine.”

1. Ce te face să ai îndoieli cu privire la această afirmație?

2. Ce informații din text arată că un chatbot nu este o persoană?

3. Dacă un copil este foarte trist sau are o problemă serioasă, cu cine este mai bine să vorbească? Explică.

Reține!

Un chatbot este un program de calculator care poate purta conversații cu oamenii. **Un chatbot poate părea că înțelege emoțiile**, dar nu are sentimente și nu poate fi un prieten adevărat. **Dacă ai o problemă importantă sau ai nevoie de sprijin, vorbește cu un adult în care ai încredere.**

Surse de documentare

- UNESCO (2023) – *Guidance for Generative AI in Education and Research*
- UNICEF – *Policy Guidance on AI for Children*
- Common Sense Media (2024) – *Talking to Kids About AI*

Material realizat în cadrul proiectului „Educație media digitală pentru tinerii din România”, finanțat de Fondation Botnar, coordonat de Centrul pentru Jurnalism Independent și implementat în parteneriat cu Ashoka România, E-Civis, EDUMI, Funky Citizens și Grupul PONT

